

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens à Juliano Apostata Jmperatore, perducitur vsque ad obitum
Theodosii Augusti: continet annos XXXIV.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 368. Damasi Pap. Annus 2. Valentiniani Valentis Imp. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14548

<sup>Gr. Nys.
in land
Basil</sup> germanus eiusdem Basilius Gregorius Nyssenus; tum etiam sanctum Basilius patrimonium ipsum in pauperes erogasse. Cum, inquit, semper aliquando gratias ^{et} fusa tamquam vibra, in qua haec habebat, quam omnem vibra subditam regnorum affligeret: veritatem suam praeditus & possepossumus, atque pecunias in alimenta conseruas, cum etiam rursum effet, et illis, qui validi sed prouidissent & infrastrati essent, ea, que ad mensam & vicinum pertinet, sibi conserue & suppeditare possent: ille per omne tempore famis, cum eis, qui invadere conseruerent, tum inventarent rotus urbani plebis alter per seuerant, adeo ut etiam Indorum liberos hunc benignitatem & liberalitatem ex auctoribus proposita faceret. Nihil enim prorsus interest, utram per was olearium quis, an per altam aliquam materiam & occasione divisa mandatum excopietat, hanc Nyssenum, atque de his haec tenus: frequentis iam antires aggrediamur.

IESV CHRISTI

Annus 368.

DAMASI PAP. VALENTINIANI IMP. S.
Annus 2. VALENTIS

*firma sit rursum in plebe concordia. Dat pridie dux * Iun. A. A. II. Coſ.
Indulſit & illud quoque pollea Imperator, vt qui expuliſ-
taeant, in Vibem reuocarentur, ita tamen, vt li quid tu-
multus cierent, multa carentur grauiori ſupplicio, refaci-
ptum autem ſic ſe habet:*

* Ian.

Abe *Prætextate charismate. Nobis licet in ista videatur frusse vindicare, quod illi tumultuarum exercitum factum sed, ut maxime debet esse concordia, scilicet in ecclesia, vel sede, vel causa, quarum rerum utraque modelum posset & contineat: Tam nos omnes, qui super propter alium tumultuum deportatione damnari sunt & proprietatem in natura, & ipsius religioni ac legi conceptu attoniti fuerimus, Prætextate charismate ac uinculum, Canticis intonare, qui sunt eis foris & culpe, praecessi sublimitas tua misericorditer indicavit liberari. Hinc vero formam tenebit in posteriam, ut secundum pristinum statutum reflectisti aliquad spiritu iterum gesferint iniquos, quo tranquillitas reformatio subterbit: severissima in eos sententia proferatur. Nullum enim possunt veniam promovere, qui non definit peccare post veniam. haec tamen indulgentia collata schismatici ad Prætextatum. Quid nam modo autem idem schismati, quod non habent initia Vrbem basilicam, nec communicae vellent cum Damasco, extra numerum in suburbis contentus agent, ex quo meruerunt longius ab urbe relegari, suo loco dicemus: quod enim ea sub Olybri prefectoria sequentia anno contingit, certum apparet ex receiptis ab eodem Valentiniano ab Olybiatum datis, in cum annum illa reicimus.*

Hoc eodem anno sub eadem prefectura Praetextati contigile cladem Moguntiam ab Alemanniis, Ammanius et clavis, cum at: *Sob idem ferre ter, p. V. Allemanni ad expeditionem i. c. m. (ut rebus) profecto, Alemannus Ragalifando nomine, dum prelustris quo cogitabat, Moguntiam præfatus vacuum cum expedito ad Iacromoniam latenter irrupti.* Et quoniam casu Christiani ritus inuenit celebrari solemnam et, impudicitate canum, modis fortius virilium & mulierum, sexum cum suspecte non pars indefensione abduxit, huc ipse. Porro dictum est. *Dicet eis ab illa clade, cuius S. Hieronymus d' his verbis meminit, cum ad Ageruchiam scribens huas facili funetus ciuitas commemorat, dicens: Moguntiam novilis quoniam canis capita, atque fulvus caput, et in cœlestis multa bovinum militia erat, data de ea enim suo loco dicendum.*

Sed & Orans rufus terrarumque hoc anno in Asia
verassetur, & non sibi dubio quodam prodigio Nicka
Quis terrem tremore collapsa, in qua fides ante concipita
atque probata mox ab dicam Attianorum persecutione,
nisi Deus reliquias femen, penitus vestit potuisse extin-
sere, at enim Socrates a: *Anno proximo, V dentrato & Va-
lente secundum Coss. quinto Iulii Octobris terremotus in Bithynia
factus Nicæam vibrum deturbauit.* Recenget tandem cladem
Hieronymus in Chronico hoc eodem anno quinto Im-
peratorum, traditique aucto funditus cuescat. Sed subfir
Socrates: *Iste duodecimus annus fuit post ruinam Nicæam.*
Paulo post multa partes Geræ & viris Helleponi altero terrerunt
conquassatus ceteribus. *Veniam quoniam illa a boc modo evenerunt;*
nihil magis tamen Endoxij Episcopi Arianiorum & Valentinus Imper-
atoris Domini nisi pietatem & rectam de religione opinionem con-
moti fuerant. Nam crudeliter in eis auferunt, qui ab ipsi in fide des-
sentebant, nullam aliquando suam fuisse. *Illi terrerunt vide-
bant tumultus in Ecclesia certa susse incida.* At quoniam
complures sacerdots (vi dixi) erant in ecclesiam citi; tandem Basilius &
Gregorius soli (quorum ille Cesare Capadoccie Episcopus
fuit, hic Nazianzeni viris obscuræ & pertenuis Cesarea sintuimus)
divina prouidens propter extiam prietatem patrio sedebus mi-
diump pulsi fuere, hinc Socrates. *At hoc sane tempore neutri
etiam etat Episcopos: quando autem ambo ad Episcopatus honorem fuerint cuique inferius suo loco dictu-
sunt.*

Quod vero ad Nicenum tertium speciat: occasione Cesari fratis, qui ibi tunc degens magno miraculo diuina ope feruntus fuit, meminit illius Gregorius Nazianzenus his verbis: *Lam vero quide mira. Num censendam est, quod et creseum contigit, iustus finit & parentum petatis illustrissimum probans argumentum?* In Bithynia vero Sabatior, imperio ad Imperatoris hand polystrem administrans. Quas floris faradim mures funebribat, ac thesaurorum can erat veclar. Hoc

IV.
Auc
sscri-
tym de
idvl'

V.
LAPSS
DOVN-
INA.
Anmias.
17.

Hier. sp.
L.

VIL.

enim illi maius dicitur velut præludium esse Princeps voluntatis. Cumque Nicetas enim ex omni hominum memoria maxima accidisset, tamquam sermone cantare solo aquilæ atq; omnes propinquum cœcerat recte elegans delectus est: sicut ex omnibus clari nominis viri, aut tam admodum pauci ex hoc periculo salvi et molitam cœderat si quis modo vir credidit, hec est ipsa ratio protectionis, ut per eorum quod sunt periculis notata referens: hæc quoque videlicet, ut tempore ad vacanciam saltem magistrorum reveretur, atque a rebus fiscis et iure militare militare, totum se collegi partibus disceret, quoniam eis regum causam communiter, atque hos et animos abebat, et voti omnibus excepit, quem admodum multo per litteras amissus, cum hanc occasiōnem ac coram admodum aripiam proponit in ratiōnē facere delicti, molite ferentibus in dolo profligantibus in ratiōnē studiis versari, tanquam philosophus annam in rerum producitum admittit, atque pontificis, ac post Solen missus erit. Ita Gregorius, causa argumento, tunc ad Cæsariorum festipat pectora adhuc etiam dico: Gregorio: quoniam his attrectere lucundum putamus, forte cedimus autem humum modi:

a Gr. Nat.
ap. 16.
VIII.
EPISTOLA
LA. GREG.
AD CAESARIVM TRA
TVM.

Nec quidam timores prævidentes vita mortales sunt, quam patet mors quidam sententia salve de commodi et salutares. Nam et ipsi videntur in eis arcessi, reverentias etiam eruditus. Agricola et apud eum anima vocatur et Deo, et exinde aliud loquitur Petrus, et quod omnis, qui periculum effugit, non nisi secundum causam coquendus, a quo salutem est. Progenies quia cedim, et pars participes sumus, ergo anima sumus: sed quia pericula exire, et non gratus agimus, alio nos Deo inter perunda, et a longo pericula exhibemus. Verum fuit pericula agentes, sui priuationem vitam docentes, sue publica negotia, secentes, sic enim loquuntur et nec pretermittunt: cum securi, et a quo salutem accipimus, ac que ad illas partes, non metu adiungimus, pars et bimixta peritam parvante. Atque his huius quoniam aut posterior de munitione ad gloriam nostram, tum ad anime utilitatem amplius predicant, qui etiam ipsa virtutis documentum plerique fit, ut mirari periculum fortitudo, et calamitatem rebus secundum potestem est, magis qui expetendam, sicut enim ante timores mundi adducti, non possunt resursum autem Deo nos adduximus. Fortis et granularis, ac molesta sita videatur, qui de huius rebus sequitur ad te, et tu omnium et sermones ipsi non admittentem, sed ostentationem esse istius. Quare de huius rebus verborum sat. Sos vero siles velim promulgare animo qd: atque exceptis portulorum quidem tecum ipse, et de salute tua tibi granulam, ac de huius rebus perfectius differamus, si minus, ac certe ut te hoc primo quoque tempore reducere videamus, ita tecum in grati animi significacione sibi dicam agimus, hancque Gregorius ad Cæsariorum: deciderant autem Cæsariorum tene ad eum redire, quoniam meminit.

At quid post huc Cæsarius? Subdit ipse Gregorius: Verum terrenos quidem viri fugi, maribvs vero non item mortali signum erat: quibus plane ostendit, haud multum post spantium tempore sint ipsi apud Cæsarium ex hac vita migrasse: qui dum aegrotaver, bonorum suorum pauperes fecerunt heredes, qui quidem te plurimum gauis idem germanus eius Gregorius tanta: Heredes ipse habebat, quos maxime canulit, et quos habere voluit, ut duxisse migraret, emissa fecerit. O egregiam munificam! Et cunctum conseruandum: o magnam eorum, ad quos bac heredes in ore deuolebatur, libertatem! Et. Magna proelio hec vita est Dei misericordia erga Cæsarium, ut Imperatore iam conuechum in Arianum vel morte relinqueret, a quo obmagistratum, quem geriebat, perditilis videti poterat esse.

Olivet vero Cæsarius in patria, quem idem frater Gregorius egregia oratione laudavit: mortuus est, inquam, apud sanctos parentes, Gregorium Episcopum, aequo Nonnam, corundemque pro funere lepulam. Sed quoniam titu: illo videlicet, quo pñ cuncti lepuli solerent, quem & ipse Gregorius sic concine scribit: his verbis:

Et nunc nobis egregia uile Cæsarium formant, cuius pretio, laudabilesque aucti, ac cum multisque hymnorum cantu dedicatis, celebrante pompa ad martyrum fides operante, familiisque parentum manu honoratur, matre accenso facie glante, ac pietatem matræ suscigente, laetare, et sapiente colentibus, plausoribus cantu velut sonorantes: ac donecque anni octavo crevit, atque a florita

per baptismum informati digni honore percepit, hunc Gregorius, quod Cæsarius haud pridem fueset, laco inititus baptismo. Era ipse Cæsarius (videlicet Gregorius in fine teatru) inter exercitos fratres natu ministrum: nam in fine eiusdem fane bis orationis, digna apostrophe ad Deum conuersus, pro eius anni saepe tundens, hisce verbis perorat:

O Domine omnium & creator, & precipue huius signenti, & Deo nosterum hominum & pater ad moderator, & vita mecumque in dñe, & mortuus habens, & negotiis animarum arbitrio & oriente, qui omnia comedit, & quem admodum ipso pro aliquatenus facilius pectorationis ratione nos, atque a Veritate opera facie agit transire, in corpore, quod, nunc quidem Cæsarius velat primordia, quod iam usque ad hanc pectorationem. Quod si mutum natu primum, tunc coni. in quod omnia reguntur, atque cunctis, hæc Gregorius: quod hic defensibile volumus, ut latet hoc tam signo exemplo (licet in numero alia superante) que Christiani soletent peritiorate extrema defunctis, facis enim fieri exploratum. Potio adeo felix exitus exstis Cæsarius, ut die obiit us cuius, idem qui naturalis vitam attenuat, dedi carcer publis Ecclesiæ monumenis, atq; adiunctorum Martyrologio cum aliis sanctis anniversaria memoria celebrandis: cuius animam iam confitibus gradus loco letatam (vt ipse refatur) Gregorius sepe per ultimum exspectat.

Exstant eiusdem Cæsaria pte cruditate que lucubrationes, nempe de Animæ dialogi. Varia in pte eum (scripti opera), & portulorum contra Gracos auctor et suis. Cum autem post eum obitum bona ipsius ab holibus ut sit Gregorius, puto hincibus arguitus, itidem: Ariani disperterunt: vt his occurreret Sophronius Pælestina, dñe de re ad eum literis, Gregorius intercessit: extant ipsi, quibus de rerum humanarum volubili flitu exercegi photophatur, plura habeat de Cæsario pte crucifixis meus. Mense et huius Sophronii apud Annianum f, atque ex Notario creatum esse Pte. Et cum viris Hoc tempore defuncto Donato pte episcopo Cathaginem partis schismatistarum, immo episcopate Donatularum, subiugari et ut eius locum ab iidem factiois Parmentianis etiudem fœderi tenacissimum custos acutus defensor: qui mox ut cathedrali illam pellentem nactus est, stylum acutum aduersus Catholicos, scripta edens defensio medacis, quibus si non alii, simplices falem defici potuisse; quod cum lenienter Catholicis in Africa Episcopatus eius confutanda deli amenta, cunctas ex viri boni lepo & praefigias, pronosticavit hominem ad publicum Episcoporum conuentum, ubi cuncta ab eo scripta possent accipi et examinari, sed cum ipse & aliis suis libet excedere diffensionis Amathie: id facere per nos reculerat, ne pte cuncto, Catholicos, quasi indigos ipsorum confortio, quod illos immundos, communicationes lapidum labefactatos, se ipsi vero sanctos prædicant et mandant: neccle fuit, litera falsa publice cauam agere, ne veritas indecens, mendaciorum nibus beatu et obfusca, apud nutantem animos in discrimen adducta, per secula aliquo modo possit.

Prefulit id est Gregorius Optatus Mileum in Numidia, qui quidem cum emendatione clavis, ut pectora virtutum integratae sanctissimis: qui zelo pietatis incertus, fortis defensor veritatis, unus in omnem illam schismaticeum phalangetum intrepidus prodit: scriptum ad eundem Parmentianum primarium ipsorum Antiphonem septem libros, cuius scriptis adulatiois, quibus non solum mendacia illa venientia hominis velanti certis firmisque redactis excedunt, sed diversa ac plane corraria dictione factum et arrogantiam procerum hominis, non nisi contumelias stylo vomensis deprimere, delinqueret: animum procasta tumidum, atq; hiliceter, charitate in eum introit, secret veritatem, fratrem in eum Optatus suis scriptis frequenter appellat: a quo peccator, legista, negligens, immundus, fons extra Ecclesiæ vagans, exsil, ac deniq; Faganus vna cum Catholicis omnibus ipse nominatus fuisset fratrem, inquam, cum Optatus dicit ex conuictu

XI.
PRAECE
PRODE
SYNCTO.

d Gr. Nat.
ead. etat.
CÆSARI
SCRIPTA.

e Gr. ap. 18.

F. AMMIA
lib. 26.
XII.
PAREN
POST DO
NATVM
EPIS. CAR
THAG.

XIII.
OPTATVS
EPIS. MI
LEVITAN
ADVERBS
PAREN
NANYM
AGIT.

f. 11.

e Gr. sadam
PTI.
X.
PUNVS
BIBL. C.
BASIL.

et nunc nobis egregia uile Cæsarium formant, cuius pretio, laudabilesque aucti, ac cum multisque hymnorum cantu dedicatis, celebrante pompa ad martyrum fides operante, familiisque parentum manu honoratur, matre accenso facie glante, ac pietatem matræ suscigente, laetare, et sapiente colentibus, plausoribus cantu velut sonorantes: ac donecque anni octavo crevit, atque a florita

fascia

factamentum, quod uno baptismo ab una progenie Christiana religione geniti eslerent.

XIV.

OPATIUS QUANDO SCRIPPSIT. A. 1570. DE script. Eccl. in Optato.

Atreuantur hac de re orationem longius protrahamus, temporisratio ex more firmanda est; ut ea stabilitas, certa, quae dicenda erit, inconclusa coheret autem veritati, Aut et S. Hieronymus a. Optatum sub Valentiniiano & Valente P. incipibus scripsi aduersus partis Donatianorum calumniam libros sex (alias septem) quibus ostendetur crimen Donatianorum in nos falso intorquet. Sed quanto postillimum anno horum Imperii ipse scripsit, cum necipie, ne calius dicat: ut in hunc potius annum, nempe postquam Damasius sedetecepsit, tecum erimus, ratio posuit, ut aperiamus. Sane quidem, si habenda ratio est Optati etificationis id ipsum bis affirmitatis; ad hec ipsa tempora scripsit referenda est, cum a tempore Diocletiani persecutionis in Africa sub Anulino Proconsule Carthaginis, & Floro, in Numidia, usque ad tempus, quo ascribebat, numerum annos sexaginta, & quod excutitur, sit enim primo & Ferme ante annos sexaginta, & quod excutitur, per totam Africam persecutus est deinceps a tempore, quod alios feci martyris, atios confessores, nonnulli famulae prelatori in morte, &c. & post multa. Alio persecutor, qui fuit sub Diocletiano & Maximiano; quo tempore fuerunt & impij iudicis, bellum Christianorum nominis inferentes: quibus presencia proconsulari ante annos sexaginta, & quod excutitur, fuerat Anulinus, in Numidia Florus. Porro secundum chronologiam ab ipso Optato prescriptum, & ea, que dicta sunt de his suo loco supradictis, cu confiteremus contigitis anno Domini trecentesimo secundo ad tertio, additus his illis sexaginta annis, quod intercedit temporis usque ad illud tempus Optati: dicendum profecto est, ipsum elucubrare commentarium illum anno Christi trecentesimo sexagesimo.

Sed quod adicitur. Et quod excutitur, haec ipsa verba ibi addita quoam sint sensu accipienda, perustigadum acuturam est. Vsi sunt ea dicendi locutione S. Augustini, antea vero Paulus lumenconfusus, & si qui ali: quod illud importat, quod alii frequenter dicere consueverunt, Eu amplius: non autem quod dicit soler. Plus minusve, vel circiter: nam illud, Quod excutitur, maiorem semper notato significavit numerum. Sed quousque eidem, Quod excutitur, habenda laxanda sunt, ut curtar: pato vñq; ad sequentem decadem posse terminum prorogari, quod enim ea verba nonum numero denario simplici, vel per decades multiplicato, inuenimus apponi consuevit; inducitur, ut dicamus, illud, Annos sexaginta, & quod excutitur, usque tantum ad septuagintum exclusive extendi possut: ac proinde quod Optatus ait, a persecutione Diocletiani, quo codice quatuor sunt ad combatientur, annos numerari sexaginta, & quod excutitur, nihil prohibet, quin illis verbis possit præter annos includi, qui est quinque post sexagintum à notata superioris Diocletiani persecuzione.

Quod autem ad hunc usque annum notatum tempus illud incertum excutisse finamus, illud perfacile perfuerit, quod idem Optatus cum texit successione Romano Pontificum, Damasi meminist poli. Liberum iudecetis. Quod vero Siricius quoque post Damasum ponit, additus creditur à Libriario, qui Siricii tempore librum excutit: nam nequaque tempus sedis Siricii Optatum attigit, omnes aque conscient: neq; enim sibi coharent (quod testatur S. Hieronymus) Optatum scripsi sub Impp. Valentiniiano & Valente, eodemque tempore sedis Siricii: cum præsertim Augustinus de Optato agens, nequaque ut tempus hominis, sed antiquo: is meminisse videatur: quamobrem vix Damasi prima tempora attigit putatur, neque diu suis scriptis supereroit. Consernit quidem etiam Baldinus, vir fane dexterus, ipso initio sedis Damasi Optatum sc. ipsisse; sed fallitur, dum ingressum Damasi ponit anno Domini trecentesimo septuagintimo, quem anno superiori federe cœpisse, perficie demonstrauimus, quoniam hoc ipso anno, quo primus absoluitur sedis Damasi, & secundus inchoatur, ipso quoque consciente, Optatum scripsi dicimus. His iam de tempore elucidatis, superest, ut

Annal. Ecl. Tom. 4.

de causa tractemus. Cum igitur (ut dictum est) Donatisti, ipseque Parmentianus eorum primarius Antistes congregati cum Ecclesiæ Catholica Episcopis deditigantur, Optato necessario incubuit, ut veritas defensionem scripto perageret: contestatus enim hoc ipse lucubratio exordio, cum post pauca ista prefatur f. Omnes quidem, Dona: ille feliciter per singula loca maledicis vocibus perfite sunt: sed vix quidem vix invenimus, cum quo per literas hoc modo loquamur, Parmentianum feliciter fratrem nostrum, si tandem se a nobis vel hoc nomine nuncupari permisit. Et quia collegium Episcoporum nolunt nobiscum habere commune: non sunt college, si nolant tam, ut supra diximus, fratres sunt. Frater meus igitur Parmentianus ne renose ac nude, vi exteri, loqueretur, quicquid entire potest, non solum dixit, sed etiam in scriptura digestus. Cuius dictis, cum responderemus veritate cogente, complimur: erit inter nos abientes quoquo modo collatio. Eo modo & satisfacte debetrum aliquorum: nam a multis desideratum est, ut ad crucianam veritatem, ab aliquibus confessorum partium confitimus habere: & fieri potest. Sed quoniam & accessum prohibem, & adhuc intercludam, & consiguum vixit, & colloquuntur dengant: vel tecum nabi frater Parmentianus, si isti modo collatio. Et quia tractatus tuus, que in manibus & in ore multorum esse volunt, non affirmatis sum, neq; contemptus, sed omnia à te dicta patienter audiui: audias & tu humilitatis nostra responsum. Hec Optatus.

Quid autem tractibus ille suis Parmentianus probante natus fuerit, idem Optatus haec subdicens declarat his verbis: Ego intelligo, & tu non negas, & quoniam sapienter penitit, te nulla alia ratione tam prolixam tractasse, nisi ut Ecclesiæ Catholicam tuus tractatus inde pulessem. Sed ut intelligi datur, alius habet annus, alius non: ferme: deniq; omnium & video dicitur contra Catholicam, in eo postillimum rotius diffusas Ecclesiæ & ecclæsmaticas: cum illud inter haec, q; est verum, astriuerit, Ecclesiæ Catholicæ non nisi vnam esse posse. Quamobrem in eo postillimum rotius quethomis videbatur cardo reus, lui, ut certis notis cognatur, distinctis differentiis deficiuntur, atque expressis proprietatibus monstrantur, que vere est Ecclesiæ Catholicæ, ut sic apud quos est, pariter intelligi posset.

Nobilis fane fuit haec tractatio argumenti, quam & Optat digne quidem est prolocutus: ad quem prouocatissimis omnes haëretici, illos dico, quibus inest aliqua veritatem indagandi voluntas, nec obtinato animo, per quam semel ingressi sunt erroris via, obfirmato vultu fecuti percurrit. Videas n. Optatum more malorum affectuerat, et defiance gā Catholicæ nomine eos proflusus exclodi, quibus cum Romana Ecclesia non communicat, eosque tantum eo nomine legitime gloriar, quibus Romanæ Episcoporum constitutum commercio Formatacum. Porro quod & illud etiam aduersariorum affirmatione certum habetur: Vbi non est Catholicæ, nec ibi inesse posse veritatem; & contra, Vbi probaretur Catholicæ Ecclesiæ est, inibi repetit necesse est veritatem: Optatus haec in fine contra Parmentianum his ita est, que apud nos inueniri potest, cui Catholicæ videtur obficeret? Aut quod apud nos effe mendacium potest approbare, in via communione esse cum toto Orbe terrarum? Nonquid potest approbare mendacium, symbolum verum & vnuam retinere & defendere? Nonquid potest approbare mendacium cathedra Petri, & clavis regni celorum à Christo concessa, ubi est nostra societas? hæc & alia ipse: ac de his pluribus inperius actum est.

Cæterum non Optatus tantum Parmentianum ita delirantem redarguit, sed & ipsius communionis Ticonius Donatistarum prudentior impugnauit. Exhortebant plene aures blasphemiam illam andire, Catholicam Christi Ecclesiæ toto Orbe diffusam iam penitus perire; & in Africa tantum, nec apud omnes, sed eos solū

XVII.
DECLINANT DO-
MA. 1570.
CONSER-
RE CVM
CATHOLI-
CIS.
S. Opt. li. 1.

XVIII.
DONATI-
STA PE-
NIS SE
TANTVM
ESSE EC-
CLÆSIAM
CATHOLI-
CAM DI-
CERANT.

XIX.

g Opt. li. 1.
PENES
QUIS EST
ECCLÆSIA
CATHO-
LICÆ A.

h Opt. li. 7.

XX.
TICONIUS
DONATI-
STA AD-
VERSA-
TVR PAR-
MENTIANO.

K 3 qui

qui clementis partis Donati, tanquam arcum Noe, diluvio percutiente Orbe integrum esse gelidam. Ticoni^m inquam, adaecleratus Parmentianus, lecta sua, quam profluebat, Episcopo, illud censit confirmari aetate defendit. Catholicam Dei Ecclesiam nequam coacti et angulis terminis partis Donatistarum, sed longe lateque per orbem Christi in vbi que perfuerato diffusam, nec posse peccatis hominum tolli, evanescere ex humana ex-cellibus Dei promissiones. Hac cito leniente in Ticoni^m Parmentianus admovit, sed i^t, tali ad eum propria, cum milionibus in eadem sententia per manec, eundem a-nanemate perculit. Testatur id quidem S. Augustinus a-vebis:

Ticoni^m enim omnium sanctorum paginarum vocibus circumfusus vigilans, & vnde Ecclesiam Dei totu^r Orbis diffusam, sicut de illa tantum ante per corda & ora sanctorum praesumit aetate predictam est. Quo percepit, suscipit adoratio ipsi fauo demonstrare & afferre, nullus hominius quamvis celestorum & immortale peccatum praescribere promisit. Den. ne id agere quoniam inter Ecclesiam constitutis quilibet impetraret, ut fides Dei in Ecclesia futura & diffundenda respondeat ad terminos Orbis terra, que in promisum Patriam retinet & nunc exhibita est, evanescat. Hoc ergo Sicutom cum vehementer conspicere differat, & ora contradicunt multis & magnis ac manus suis sanctorum scripturarum testimoniis oppolit, non ridit, quod consequenter valendum fuit, illud rediret in Africa. Scripturam pertinere ad Ecclesiam totu^r Orbis diffusam, qui unquam non sis ad eiusdem Orbis communione aque unitate emittitur, sed ipsi Orbis terrarum per communionem concreta. Parmentianus autem catastroph. Donatistis videtur hoc esse consequens. & maluimus suscipere oblationem omnium aduersus ipsorum veritatem, quam Ticonius afferat, quam ea confessio super al. Africam Ecclesie, que illos rumpit, quam Ticonius afferat, communione gaudent, unde se ista separasset. Et Parmentianus quidem primus est per epistolam, velut corrigendam putauit: postea vero ex. Concilio carum perhibet damnatum. huc Augustinus, apud quem est de eodem Ticonio crebrior mentio, ve citu in commentariis de doctrina Christiana de codicis ac br.

Ticonius quidam, qui contra Donatistis in insula Hispania scripsit, cuius est:

Ticonius quidam, qui contra Donatistis in insula Hispania scripsit, cuius est: Ticonius natione Afer, in diuinis litteris eruditus testa historiam sufficienter, & in scolarium non ignorans, fuit in Ecclesiastica granis negotio studiosus. Scripti de bello inter nos libres, & expositiones diversarum causarum, in quibus ob suorum defensionem antagonistarum memini Synodorum: & quibus omnibus agnoscitur Donatistarum pars fuisse. Quod ad has Synodos pertinet, erant antiqui illi concubitos ab iudeo Donatistis celebrati, quos Ticonius adiutor Parmentianum adduxit in medium, ut ex illis conmiceret, ipsum ac alteros Donatistas priscis eiusdem communione Episcopis deuise. Fidem facit horum omnium Augustinus, cum ad Vincentium Icibens haec ait: Scritum enim de Ticonio, homo (ut dixi) vestra communione, a ducenti & septuaginta Episcopis restra Concilium Carthaginense celebratum. In quo Consilio per se praelegunt & quinque dies, postposito omnibus praeteritis, lumenatum est: concilium atque decretum, et Traditoribus immensis crimina rebus, baptizati in omnibus pro integrum communicaretur. Denteram etiam Macrinensem Episcopum communione vestita dicti. Traditione plenam congregatorata Ecclesia misericorde, & secundum plantam illius Concilii a ducenti & septuaginta Episcopis vestris facta, scilicet cum Traditoribus vniuersiti, et quinque Dentero, poli hoc fidem integrum communicebat Donatistis, nec solum hinc Dentero, sed etiam vi-prius Macrinorum Episcoporum per quadragesima annos, quos dicit utique ad perfectionem per Macrinum factam. Traditoribus sine baptismo communicare. Sed dicit. Quis est iste Ticonius? Ille est Ticonius quem Parmentianus reseruando compagis, & cum dexter, ne alta scribat, non tam resolutus est ipsa, quis scribit. huc Augustinus: ex quibus affectione Ticoni illud expellit habetur, rebaptizationem a Donatistis a temporebus Mac-

rianis, nempe sub Constantino Imperatore inductam fuisse. Sed ad ceptam a Gennadio de lucubrationibus Ticoni narrationem redeamus.

Compositus, inquit, & regolatus ad insegnandam & invenientiam intelligentiam Scripturarum, a deo, alias potest, que in uno volumine conclusa, Eccl^sis & Apocalypsi idem ex integro, nihil in carnale, sed totum intelligere portatur. In qua expositione dixit, Anglicanum foliationem corpori iste. Multe quoque annorum regna in terra inferiorum post resurrectionem futuri (explicacionem tulit; ne quodcumque in carne mortua resurrectionem futuram, vnam infuso, & aliud in florum; sed vnam & seu omnium, in qua resurgentem etiam abortiu*m* reformati, ne quod humanum generis formatum animatae foliatione intereat, offendit. Diffinitione sane doctriam resurrectionis a facit. Primam, quam inforiamo apocalypsi dicit, credimus modo in Ecclesia incremento agi, vbi iustificati per fidem, a mortis peccatorum formam per baptismum ad vita aeterna preponuntur; secundam vero generaliter omni humanae carnis. Floruit hic vir aetate, qui iam memoratio Roffinus, Theodo^s & filio eius regnabat, huc Gennadius. Sed plane mea clementia errat, dum putat Ticonium aqualem sufficie Roffini: nam confat eum vixisse Parmentianis emptribus, qui Donatistarum aegaeis Episcopum. Quod si velut diuinitus diuinitus post hoc laudavisset; illud afferendum est, Ticonium fenum, inuenire in vero extitisse Roffinum.

A non Optatus tamenne aquile Ticonius scripta Parmentianis impugnarunt, sed multum post tempore id felicis praeleti Augustinus, qui ad se illam postmissionem epistolam, quam ipse contra Ticonium feci ipsam, tribus agentibus libro cam refelli. Que autem post hoc Parmentianus contra Catholicam in Africa Ecclesiam egerit, & que concutio fini inter ipsos Donatistas confusa diffusa, fuit loco dictum sumus. Quid modo reliquum est de Optato Episcopo Mileutiano, eius occasione ad huc de Ticonio & Augustino diligenter sumus: magna ipse apud poetas Africanos Catholicos veneratio vigitat: etenim S. Augustinus digno preconio eum nominat, & atq; inter praeclaros Ecclesiasticos tractatores adnumerat. Fulgentius condidit cum sanctum appellat, eius in expoundinge sententia Pauli interpretationem commentat. Porro eius memoria relata in tabulas Ecclesiaticas pridie nostra Iuni, publica lectione fir in Ecclesia anni finis reduxit. Ceterum ab hoc, de quo agimus, longe discessit sunt O. etari illi, qui hoc eodem facculo vixisse reportavit, nempe Optatus Donatista, qui inter fuit Concilio Cirtensis, aliud item Donatistam Concilio Bagalensis, vel illi nefundis Opratio Gildontanus, de quibus sibi finitus meminit. Porro status Africanus Ecclesie in determinis dilabebatur, impensis Donatistis non scripti tantum, sed vi grauitatis, armatis numeris (quod dicimus est superioris) ad omnium terror in circumcellionibus. Sed de his alias plu*m* ibus,

I E S V C H R I S T I

Annus 369.

DAMASI PAP. VALENTINIANI IMP. S.
Annus 3.

RECENTISSIMO festigefimo nono Christiano Valentianino nobili puto, & Aurelio Victorio Coll. Olybrii praefecturam Urbani gestis, sub quo schismati R. Romae & in suburbis deno tumultantes represi sunt tum per eundem Olybriam, tum etiam per Aginatum eius Vicarium, facente in omnibus initia cause Damasi Valentianino Imperatore, cuius ea de te extant testif. hoc anno data tam ad eundem Olybriam; quam etiam ad Aginatum quod ex Codice Vaticano peritus citato redemus. Sed primum ne ambiguitas aliqua oritur, de eisdem Olybrii tempore praefecture: sub memoratis quidem Concilibus accidisse, com-

pluta

XIII.
R. V. RAYN
DE SORI
ETI. TI-
CONII.

b. Aug. cont.
Parment.
ib. 1. c. 1.
XXI.

L.

OLYBRII
PRAE-
FECTURA
URBANA

1. L.
2. Aug. de
dict. Chri.
ib. 1. c. 40.
3. Eng. ad
Nom. lib. 1
4. Martir.
dom. die-
tung.
PLVRS
OPTATL

Onus hu-
sero; so-
ciandum, an-
tarobato, A-
mico; nos ad-
plicatio; la-
nus; aper-
cita; plu*m* a-
re; rederi-
plici; a-
tive; crip-
tis.

Id AAA
monstrat ad
dico; suppos-
to; obli-
te; mem-
ori; re-
fatu; se-
matur; re-
fatu; se-
matur;

non quo-
do;